

Doğrudan Öğretim Yöntemi

- Doğrudan Öğretim Yöntemi; Açık anlatım, aktif öğretim olarak da isimlendirilmektedir (Güzel, 1998).
- Doğrudan Öğretim Yöntemi, öğretmen merkezli bir öğretim modelidir.
- Bu model, düzenli bir programı ve araçların kullanımında çok sistematik olmayı gerektirmektedir (Rosenberg, Oshea ve Oshea, 1998).

A dark grey arrow points to the right at the top left. Below it, several thin, curved lines in shades of blue and grey sweep across the left side of the slide.

► Doğrudan Öğretim Yöntemi davranışçı yaklaşımın ilkelerine göre düzenlenmiş bir yöntemdir.

► Yöntem uygulanırken ayrımlı pekiştirme ilkelerine göre öğrenci pekiştirilir.

► Doğrudan Öğretim Yöntemi'nin amacı, öğretimi yapılan içerikte ipuçlarının aşamalı olarak geri çekilmesiyle öğrenciyi bağımsız hale getirmektir (Carnine, 1989).

A dark grey arrow points to the right at the top left. Below it, several thin, curved lines in shades of blue and grey sweep across the left side of the slide.

► Bu aşamalarda yapılan sürekli değerlendirmelerle öğretmen ipuçlarını azaltıp çoğaltacağına veya konuyu tekrar sunup sunmayacağına karar verir (Güzel, 1998).

► Öğretim yapılmaya başlandığında, ilk başta, bütün sorumluluk öğretmende iken, öğretim ilerledikçe sorumluluk öğretmenden öğrenciye geçmektedir.

Doğrudan Öğretim Yöntemi'nin Uygulama Aşamaları

1. Bir önceki günün çalışmasını değerlendirmek,
2. Öğretilecek içeriği sunmak (Model olma/sunu),
3. Öğrencilere yapılacak alıştırmada yol göstermek (Rehberli/yönlendirilmiş uygulama),
4. Alıştırmalar sırasında dönüt ve düzeltmelere yer vermek,
5. Öğrenciye bağımsız olarak gerçekleştireceği alıştırmalar sunmak (Bağımsız uygulamalar),
6. Sürekli değerlendirmeler yaparak önceden işlenen konuları gözden geçirmek.

Bir Önceki Günün Çalışmasını Değerlendirmek

Öğretmenler bu aşamada öğrencilerin derslerde verilen bilgileri edinip edinmediklerini anlamak için kavram ve becerilerin öğrenilmesinde görülen zorluklara ve yapılan hatalara bakarak ek uygulamalar üretirler (Rosenshine, 1986).

Model Olma/Sunu

Bu aşamada öğrenciye kazandırılacak beceri ise, öğretmen *becerinin nasıl uygulandığına* model olur. Kavram ise *kavramın örneklerini gösterir*. Bir bilgi sunuyorsa *bilgiyi açıklar*. Öğretim sorumluluğu tamamen öğretmendedir.

Rehberli/Yönlendirilmiş Uygulama

Rehberli uygulamalar sırasında sorulan sorulara, öğrencilerin verdiği cevap, onların neyi anlayıp anlamadıklarını hakkında öğretmene bilgi verir. Bu cevaplar, rehberli uygulamalara ne kadar devam edileceği, ne tür düzeltmeler yapılacağı hakkında fikir verir (Heilman, Blair ve Rupley, 1994; Güzel, 1998). Rehberli uygulamalar sırasında, ipuçlarıyla kendisinden bekleneni gerçekleştiremeyen öğrencilerde, model olma aşamasına geri dönülür (Güzel, 1998).

Dönüt ve Düzeltmelere Yer Verme

- Öğretmen model olma ve rehberli uygulama aşamalarında öğrencilere bir soru sorup cevap aldığında bu cevabı değerlendirir. Yanlış cevapları düzeltir.
- Eğer öğrencinin cevabı doğru ve öğrenci kendinden eminse, öğretmen başka bir soru sorabilir veya konunun dışına çıkmadan kısa bir şey söyleyebilir ya da küçük bir övgüde bulunabilir.

► Eğer öğrencinin cevabı doğru fakat öğrenci biraz tereddütlüyse, öğrenciye cevabının doğru olduğunu belirtmek çok önemlidir. Böyle durumlarda ayrıca işlem dönütü vermek yararlı olacaktır. “İşlem dönütü” terimi şöyle açıklanabilir.

► Öğretmen “Evet, bu doğru çünkü... der ve öğrencinin doğru cevabı bulmak için yararlanacağı işlemi yeniden açıklamaya başlar.

Bağımsız Uygulamalar/Alıştırmalar

Bağımsız uygulamada, öğrencilere, öğrendiği bilgi beceri ya da kavramı bağımsız bir biçimde kullanmasını gerektiren yeni alıştırmalar verilir (Baumann, 1985; Güzel, 1998).

Bu aşamada öğrenciden gerçekleştirilmesi istenen beceri model olunarak sunulan ve rehberli uygulamalarla alıştırmaları yapılan beceriyle aynı zorlukta olmalıdır. Bu nedenle çalışılacak materyal de aynı özellikleri taşımalıdır (Rosenshine, 1986; Güzel, 1998).

Haftalık ve Aylık Gözden Geçirme

Öğretilen bilgi, beceri ve kavramlar sık sık gözden geçirilmelidir. Öğretmenlere bir önceki haftanın çalışmalarını ve bir önceki ayın çalışmalarını yeniden gözden geçirmeleri önerilmektedir (Rosenshine, 1986).

Doğrudan Öğretim Yöntemine Göre Ders Planı

UDA: Öğrenci bir akademik yıl sonunda besin öğelerinin neler olduğunu söyler ve besin öğelerinin hangi besinlerde yüksek oranda bulduklarını ve besin öğelerinin ne işe yaradıklarını gösterir ve söyler.

KDA: 1.Öğrenci resimli kartlarla veya sözel olarak kendisine sorulduğunda besin öğelerinin neler olduğunu her defasında söyler

2.Protein oranı yüksek olan besinlerin neler olduğunu söyler.

3.Protein ne işe yaradığını her defasında gösterir ve söyler.

Öğretimsel Amaçlar

1. Öğrenci besin öğelerinin protein, karbonhidrat, vitamin, yağ ve mineraller olduğunu her defasında söyler.
2. Öğrenci protein oranı yüksek olan besinlerin et, süt, yumurta olduğunu diğer besin öğelerinin bulunduğu resimler arasından her defasında gösterir.
3. Öğrenci protein oranı yüksek olan besinlerin et, süt, yumurta olduğunu her defasında söyler.

4. Öğrenci proteinli besinlerin büyümemizi sağladığını gösteren resmi diğer besin öğelerinin işlevlerini gösteren resimler arasından her defasında gösterir.

5. Öğrenci proteinli besinlerin büyümemizi sağladığını her defasında söyler.

Materyaller

Öğretmen Materyalleri

Konu sunumu için;

Protein araç seti:

1. 8 x 12 ebatlarında, 1'er adet, proteinin yüksek oranda bulunduğu et, süt, yumurta.
2. Proteinin ne işe yaradığını gösteren küçük ve büyük bir çocuk resmi.

Öğrenci Materyalleri

Rehberli Uygulama için;

Protein araç seti:

1. Proteinin yüksek oranda bulunduğu öğretmenlerin kullandıklarından farklı et, süt, yumurta resmi ve proteinin yüksek oranda bulunmadığı meyve, sebze ve margarin resmi.

2. Proteinin ne işe yaradığını gösteren öğretmenlerin kullandıklarından farklı küçük ve büyük bir çocuk resmi, bisiklete binen bir çocuk resmi, ip atlayan bir çocuk resmi,

Bağımsız Uygulama için

Proteinin yüksek oranda bulunduğu öğretmenin sunumda ve rehberli uygulamalarda kullandıklarından farklı et, süt, yumurta resmi ve proteinin yüksek oranda bulunmadığı margarin, meyve, sebze resimlerinin ve proteinin ne işe yaradığını gösteren öğretmenin sunumda ve rehberli uygulamalarda kullandıklarından farklı küçük ve büyük bir çocuk resmi, koşan bir çocuk resmi ve spor yapan çocuk resminin bulunduğu ve altlarında kutucukların olduğu, “Aşağıdakilerden hangisi proteinin oranı yüksek besinlerdendir? Altlarındaki kutucuklara işaretleyiniz. Aşağıdakilerden hangisi proteinin ne işe yaradığını gösteren resimdir? Altlarındaki kutucuklara işaretleyiniz.” yönergelerinin yazılı olduğu çalışma kâğıdı.

Oturuş Düzeni

Öğrenciler, sınıftaki tahtanın önünde, tekli öğrenci sıralarında, sıralar U pozisyonu oluşturacak şekilde, her bir öğrencinin tahtayı rahatlıkla görebileceği biçimde oturtulur.

Süre: 40 dakika

Öğretime Hazırlık

Öğrencilere, “çocuklar bugün sizinle çok zevkli bir çalışma yapacağız. Ancak bu çalışmanın keyifli ve eğlenceli olabilmesi için çalışma boyunca uymamız gereken kurallar var. Şimdi size kuralları söylüyorum. Çalışma boyunca ayaklarınız yerde, sıranıza yaslanarak oturacaksınız. Ben veya bir arkadaşınız konuşurken sessizce ve dikkatli bir biçimde dinleyeceksiniz

Konuşmak istediğinizde parmak kaldırarak izin isteyeceksiniz. Ben, bak! dediğimde gösterdiğim kartlara dikkatli bir biçimde bakacaksınız. Ben göster! dediğimde istediğim kartı göstereceksiniz. Çalışma boyunca bu kurallara uygun davranırsanız çalışmanın sonunda kazanacaksınız' denir.

Öğrencilere, “ben sizinle bugün
“besin öğeleri” konusunu
işleyeceğim. Bu çalışma sırasında şu
görmüş olduğunuz araçları
kullanacağız’ diyerek araçlar tek tek
tanıtılır.

Günlük Gözden Geçirme

“Çocuklar şimdi ilk soru geliyor ‘bana kim söyleyecek? Besinlerimiz nelerdir? Aranızda bilen ve yanıt vermek isteyen var mı?’ denir. Her öğrenciden bir besin ismi söylemesi istenir ve doğru yanıtlar pekiştirilir. Bittiğinde ‘evet hepiniz besinlere örnekler verdiniz. Bu söylediklerinizin hepsi besindir” denir.

Konu sunumu

“Evet çocuklar, Şimdi ben size besin ögelerini söylüyorum. Beni dikkatlice dinleyin” denir. “Besin ögeleri; protein, karbonhidrat, yağ, vitamin ve minerallerdir” denilerek birkaç kez tekrar edilir. Ardından “Şimdi kim söyleyecek besin ögeleri nelerdir?” denir ve parmak kaldıran öğrencilerden başlanarak öğrencilerden söylemeleri istenir..

Doğru yanıt veren öğrenciler, “aferin sen besin öğelerinin protein, karbonhidrat, vitamin, yağ ve mineraller olduğu söyledi” diyerek betimlenerek pekiştirilir. Öğrenci besin öğelerini eksik söylese, tam söyleyen arkadaşını dinlemesi istenir ve besin öğeleri tekrar saydırılır. Her öğrenci doğru tepki verdikten sonra “Evet çocuklar, besin öğelerinin neler olduğunu öğrendik. Bu ders boyunca sizlerle protein’i, öğreneceğiz” denir.

“Şimdi, sizinle önce, protein oranı yüksek olan besinlerin neler olduğunu öğreneceğiz’ denir. Sonra “şimdi, ben size protein oranı yüksek olan besinleri söylüyorum. Beni dikkatlice dinleyin. Protein oranı yüksek olan besinler Et, Süt, Yumurta” denilerek resimli kartlar tek tek öğrencilere gösterilerek sayılır. Ardından, protein oranı yüksek olan besinler nelerdir? sorusu sorulur. Önce parmak kaldıran öğrencilerden başlanarak tek tek öğrencilere resimli kartlar gösterilerek sırasıyla söylemeleri istenir.

Doğru yanıt veren öğrencilere, “aferin sen protein oranı yüksek olan besinlerin et, süt, yumurta olduğunu söyledin” diyerek betimlenerek pekiştirilir. Öğrenci eksik söylese, tüm proteinli besinleri söyleyen arkadaşını dinlemesi istenir ve tekrar saydırılır. Her öğrenci doğru tepki verdikten sonra “Çocuklar, şu ana kadar besin öğelerinin protein, karbonhidrat, yağ, vitamin ve mineral olduğunu ve protein oranı yüksek besinlerin Et, Süt, Yumurta olduğunu öğrendik. Şimdi proteinin ne işe yaradığını öğreneceğiz” denir.

“Şimdi ben size proteinli besinlerin ne işe yaradığını söylüyorum. Beni dikkatlice dinleyin” denilir ve ilgili resimli kart gösterilerek, “bakın bu resimdeki çocuk, protein oranı yüksek besinler yediği için büyümüş, proteinli besinler büyümemizi sağlar” denerek sunum yapılır ve tek tek öğrencilere resim gösterilerek, proteinli besinler ne işe yarar? sorusu yöneltilir. Öğrencilerin doğru yanıtları, “aferrin, proteinli besinler büyümemizi sağlar”

Rehberli uygulama

“Çocuklar, besin öğelerinin neler olduğunu öğrenmiştik. Bana kim besin öğelerini söyleyecek denir. Öğrenciden doğru yanıt gelirse betimlenerek pekiştirilir ve eksik söyleyen veya söyleyemeyen öğrenci olursa tam ve doğru söyleyen öğrenciye bir kez daha söyleterek öğrencinin dinlemesi istenir. Eksik söyleyen ya da söyleyemeyen öğrenciye tekrar soru sorularak besin öğelerini söylemesi istenir.

“Evet, bu besin öğelerinden, protein oranı yüksek olan besinlerin neler olduğunu da öğrenmiştik’ denilerek, “şimdi kim bu resimli kartlar arasından protein oranı yüksek olan besinleri seçecek” denilerek öğrencilere zarf içinde resimli kartlar verilir. Parmak kaldıran öğrencilerden başlanarak, proteinli, karbonhidratlı, vitaminli, mineralli ve yağlı besin resimlerinin karışık olarak dizildiği sekiz resimli kart arasından “protein oranı yüksek olan besinleri seçmesi

Öğrenci seçtikten sonra protein oranı yüksek olan besinleri söylemesi istenir. Sırasıyla diğer öğrencilere protein oranı yüksek olan besinler seçtirilir ve söylenir. Eğer öğrenci yanlış bir besin seçerse doğru resimleri seçen öğrenci izlettirilerek tekrar proteinli besinleri seçmesi ve söylemesi istenir.

Daha sonra, “peki, proteinli besinler ne işe yarar? Kim kartlar arasından seçip söyleyecek” denilerek öğrencilere protein, karbonhidrat, vitaminin, yağlar veya minerallerin ne işe yaradığını gösteren resimler verilir. Parmak kaldıran öğrencilerden başlanarak, karışık olarak dizilmiş olan üç resimli kart arasından, proteinin ne işe yaradığını gösteren kartı seçmesi ve ne işe yaradığını söylemesi istenir.

Sırasıyla diğer öğrencilerden doğru kartı seçmeleri ve söylemeleri istenir. Doğru kartı seçip, doğru söyleyenler betimlenerek pekiştirilir. Eğer öğrenci yanlış kartı seçer ya da yanlış söylese, doğru yapan öğrenci izlettirilerek ve dinlettirilerek tekrar seçmesi ve doğru söylemesi sağlanır. Tüm öğrencilere söylettirdikten sonra uygun çalışma davranışları gösteren öğrenciler pekiştirilir ve çalışma sonlandırılır.

Bağımsız uygulama

“Evet çocuklar, besin öğelerinin neler olduğunu öğrenmiştik. Besin öğeleri nelerdir?” diye sorulur. Öğrencilerden doğru yanıt gelirse betimlenerek pekiştirilir ve bir iki öğrenciye de söylettirilir. Eğer öğrenci eksik söylerse, tam söyleyen arkadaşını dinlemesi istenir ve tekrar saydırılır.

Ardından “bu besin ögelerinden, protein oranı yüksek olan besinlerin neler olduğunu ve proteinin ne işe yaradığını da öğrenmiştik” denilerek, öğrencilere, önceden hazırlanmış olan çalışma kâğıtları dağıtılır “Şimdi, herkes önündeki çalışma kâğıtlarına baksın ve oradaki soruları okusun ve doğru olanların altlarını işaretlesin” denir.

Nasıl işaret konacağı tahtada gösterilir. Öğrencilerin tümü işaretlemeyi bitirdikten sonra çalışma kâğıtları toplanır ve incelenir. Tümünü doğru işaretleyenler pekiştirilir. Yanlış işaretleyen öğrencilere, düzeltmeler yapılarak doğru işaretlemeleri sağlanır ve pekiştirilir.

En sonunda, “bugün sizlerle besin öğelerinin neler olduğunu, protein oranı yüksek olan besinlerin neler olduğunu ve proteinli besinlerin ne işe yaradığını öğrendik. Bir sonraki derste karbonhidrat ve vitamin’i öğreneceğiz. Bu ders süresince kurallarına uygun çalıştığınız için şimdi ... kazandınız’ denilerek ödülleri dağıtılır ve öğretim sonlandırılır.